

Reb Baroech de Smid

De meeste mensen van het Sjtetl van Roshvenitz waren heel arm, maar daar zij Chassidiem waren, kon de armoede hen niet verhinderen te genieten van de vreugde van het leven, zoals dat geïnspireerd werd door hun Rebbe, de grote Rabbijn Avraham Ja'akov van Sadigora.

In die dagen was een reis naar de Rebbe geen gemakkelijke onderneming. Het kostte veel meer dan de meesten van hen zich konden veroorloven. En dus stelden zij een speciaal fonds in om de reiskosten van één persoon te bekostigen. Iedere Joodse familie droeg bij aan de pot en bij speciale gelegenheden werd er een loterij gehouden en de winnaar mocht dan als afgezant van de gemeenschap naar de Rebbe reizen.

Aan het hof van de Rebbe kreeg de afgevaardigde een privé audiëntie met de Rebbe die hem dan ondervroeg over de toestand van zijn Chassidiem in het dorp. Maar dat was niet alles. Wanneer de afgezant weer vertrok, schonk de Rebbe hem een zuiver zilveren munt. Die munten werden het eigendom van de gemeente en waren haar kostbare schat.

Het was een maand voor Chanoeka en er werd een speciale bijeenkomst belegd. De dorpelingen kwetterden opgewonden over deze onverwachte gebeurtenis. Ten slotte begon de voorzitter van de Sjoel te spreken: „Beste vrienden, we hebben jullie hier vanavond uitgenodigd om over de zilveren munten van onze geliefde Rebbe te spreken. We hebben de verdienste om een heleboel munten te hebben verzameld en we hebben besloten om ze allemaal te geven aan een G-dvrezende zilversmid, die daar een schitterende menora van zal maken.”

De opwinding steeg toen de vergadering zijn instemming betuigde. „De mooie menora zetten we in onze studiehuis en ieder Chanoeka verkopen we de eer om hem aan te steken aan de hoogste bidder. Het geld zal gebruikt worden voor de noden van de vele behoeftigen in onze gemeenschap – voedsel en medicijnen voor de zieken, bruidschatten voor behoeftige bruiden, salarissen voor onderwijzers.” Iedereen was enthousiast en ieder van hen droomde al van de mooie zilveren menora, gemaakt van de heilige munten van hun Rebbe.

De eerste avond Chanoeka kwam en

iedere hoek van de sjoel was volgepakt. Tegen de zuidelijke muur stond de Chanoeka menora, een meesterstuk van de zilversmid, stralend en glinsterend in het lamplicht.

Het bieden begon en ging al snel omhoog. Het duurde niet lang voordat de armen en middelmatige bewoners uit de prijs waren geboden, zodat alleen de welgestelden konden doorbieden. Ten slotte won Reb Lipa, een rijke koopman, de eer. Gemotioneerd naderde hij de menora, citeerde de drie berachot [zegeningen] en stak de lichtjes aan.

De scene werd iedere avond herhaald. Hetzelfde opbieden, hetzelfde enthousiasme, en ten slotte een klein resultaat: een van de welgestelde gemeentelieden kwam steeds als de winnaar te voorschijn.

De arme mensen van het sjtetl realiseerden zich dat de begeerde eer nimmer een van hen ten deel zou vallen. Ze zouden zich tevreden moeten stellen met het toekijken hoe de lichten werden aangestoken en „*amein*” antwoorden op de zegeningen.

Eén van hen echter, kon de situatie niet accepteren. Reb Baroech, de smid was een chassied met hart en ziel. Zijn liefde voor zijn Rebbe vulde zijn hele wezen en hij was diepbedroefd dat hij de menora zelfs niet één keer kon aansteken. Chanoeka ging voorbij en de saaie eentonigheid van het leven keerde weer terug voor de bewoners van het sjtetl.

Maar voor Baroech de smid was het leven anders geworden. Hij hadden een doel in zijn leven gevonden, die hem dag en nacht vervulde. Hij begon iedere dag een beetje harder te werken en hij spaarde iedere cent die hij bij elkaar kon schrapen – allemaal voor zijn lang verhoopte opsteken van de Chanoeka-lichtjes. Maanden gingen voorbij en hij slaagde erin een kleine som bij elkaar te vergaren.

Een maand voor Chanoeka werd zijn vrouw ziek. Toen al de simpele middelen faalden om haar te genezen werd er een dokter uit de grote stad bijgehaald. Het honorarium van de dokter was enorm en de medicijnen waren kostbaar. Toen G-d zijn vrouw met een compleet herstel zegende, was al het spaargeld van Reb Baroech verdwenen.

Het werd Chanoeka en Reb Baroech was ontroostbaar. Hij was zo dichtbij geweest tot zijn dierbaarste harte-wens en nu was alles verloren.

De avonden van Chanoeka gingen voorbij en Reb Baroech keek toe met pijn in zijn hart hoe de welgestelden van het dorp de lichtjes mochten aansteken. Ten slotte kwam de achtste en laatste avond. Het bieden was waanzinnig en de armen keken toe hoe hun welgestelde broeders tot astronomische bedragen boden om de eer. Reb Baroech voelde zijn hart breken.

Plotseling werd het stil. Alle ogen waren gericht op de figuur die de *bima* beklom. Kon dat Reb Baroech zijn, de smid? Met tranen die langs zijn gezicht stroomden, wendde hij zich tot de menigte: „Mijn beste vrienden, dit is het tweede jaar dat ik met heel mijn ziel ernaar verlangd heb om de lichtjes van de heilige menora aan te mogen steken. Het hele jaar heb ik ervoor gespaard, maar mijn vrouw werd ziek. G-d heeft haar volledig herstel gegeven, maar mijn spaargeld is op. Geloof me, mijn broeders, ik kan zo niet verder gaan, mijn ziel sterft van verlangen. Ik doe jullie dus een voorstel. Ik heb maar een klein huisje, ongeveer 300 kronen waard. Ik schenk het aan de gemeente. Ik wil erin blijven wonen, maar als een huurder van de gemeente. Accepteer altublieft mijn pleidooi en breng de ziel van een arme smid terug.”

Reb Baroechs oprechte woorden raakten iedereen. Tranen stroomden vrijelijk en een groot geloei steeg op uit de menigte: „Reb Baroech heeft het bieden gewonnen!” werd uit iedere hoek gehoord. Toen hij opstond om de de lichtjes van de zilveren menora aan te steken, was er geen hart dat niet trilde bij het zien van de vlam die uitbarste en oprees uit de ziel van Reb Baroech de smid.

Vertaald uit „Living Jewish” en afkomstig van www.LchaimWeekly.org.